

Doskonalenie procesu wychowawczego

(Inf. wł.). Nowy rok szkolny będzie okresem intensywnych działań poświęconych realizacji wieloletniego programu umacniania i ugruntowania socjalistycznego modelu oświaty. Omówienia tych nowych zadań wynikających z programu zawartego w uchwałach V Zjazdu poświęconego wczorajszą konferencję inspektorów szkół, działaczy ZNP, przewodniczących ośrodków metodycznych, sekretarzy propagandy powiatowych i dzielnicowych komitetów partyjnych, przewodniczących terenowych rad narodowych i przedstawicieli organizacji młodzieżowych. W konferencji uczestniczyli również sekretarz KW PZPR tow. K. Barwacz, kier. Wydz. Kultury, Nauki i Oświaty tow. J. Jarowiecki, wiceprzewodniczący Prez. RN m. Krakowa dr J. Garlicki, sekretarz WRN tow. M. Budziński, przewodniczący ZNP Fr. Rzeszotko, Kurator KOS, tow. Cz. Banach wygłosił referat, w którym przedstawił zebrałym nowe zadania wynikające z aktualnego programu rozwoju naszego szkolnictwa. W dyskusji szeroko poruszono problemy z zakresu planowania działalności wychowawczej, padło wiele głosów dotyczących metod pracy nadzoru pedagogicznego, wiele mówiono również o postawie ideowo-politycznej nauczycieli, o wpływie ich przekonań i stanowisk na osobowość uczniów.

Pod koniec dyskusji wystąpił z obszernym przemówieniem sekretarz KW, tow. K. Barwacz. Mówca przekazał w imieniu Wojewódzkiej Instytucji Partyjnej głębokie wyrażenie uznania za wielki wkład nauczycielstwa krakowskiego w dzieło tworzenia nowej, socjalistycznej rzeczywistości, za osiągnięcia wychowawcze i dydaktyczne, za pełną zaangażowania pracę nad rozwojem nowej reformy szkolnej. Obecny rok szkolny — oznajmił tow. Barwacz, zbliża się z obchodami wielkich i ważnych dla naszego narodu i obozu socjalistycznego rocznic: 25-lecia PRL, 30-lecia wybuchu II wojny światowej, 100-lecia rocznicy urodzin W. Lenina oraz 25-lecia zwycięstwa nad faszystami, zakończenia II wojny.

W dalszej części wystąpienia mówca szeroko rozwinął temat pracy ideowo-wychowawczej szkół. Realizacja wielkich planów dalszej budowy socjalizmu w Polsce stawia przed szkolnictwem bardzo ambitne zadania w dziedzinie pomnażania osiągniętego dorobku edukacyjnego i doskonalenia systemu wychowawczego. Z tych też powodów V Zjazd Partii podniósł do rangi spraw najważniejszych pracę ideowo-polityczną szkoły jako czynnika kształtującego oblicze socjalistyczne naszego społeczeń-

stwa. Rozwijanie uczuć patriotycznych i internacjonalistycznych wśród młodzieży, przygotowywanie jej do pełnego rozumienia obowiązków zawodowo-obywatelskich wraz z rozszerzeniem jej horyzontów umysłowych — oto zadania wokół których musi nastąpić pełna koncentracja sił i umiejętności nauczycielstwa. (DOKOŃCZENIE NA STR. 2)

W 25 rocznicę śmierci dowódcy Warszawskiego Sztabu AL społeczeństwo stolicy złożyło hołd wszystkim AL-owcom, żołnierzom powstania. Na zdjęciu: warty honorowa obok płyty pamiątkowej Sztabu AL przy ul. Freta.

CAF-telefoto-Matuszewski

Z obrad genewskiej konferencji rozbrojeniowej

GENEWA (PAP) 12 krajów niez zaangażowanych przedstawiło wczoraj genewskiej konferencji rozbrojeniowej projekt rezolucji w sprawie zakazu użycia broni chemicznej i bakteriologicznej. Pod dokumentem złożyli swoje podpisy przedstawiciele Argentyny, Brazylii, Birmy, Etiopii, Indii, Meksyku, Maroka, Nigerii, Pakistanu, Szwecji, Egiptu i Jugosławii.

25 nowych obiektów szkolnych

(Inf. wł.) Z roku na rok rozbudowuje się (nie mówiąc o ciągłej prowadzonej akcji unowocześniania bazy już istniejącej) w naszym okręgu sieć placówek szkolnych i oświatowo-wychowawczych. Z nadchodzącym rokiem szkolnym zwiększy się ona o 25 nowych pięknych obiektów. 19 spośród nich przeznaczone są na potrzeby szkolnictwa podstawowego: 17 dla województwa, 3 dla Krakowa. Powiększy się również baza lokalowa należąca do szkolnictwa zawodowego. W Brzesku otwarte zostanie technikum mechaniczno-elektryczne, w dzielnicy Krakowa — Nowa Huta: technikum elektryczne i gospodarce (a w dalszej kolejności terenie technikum mechaniczno-rolniczo-rolniczo). Szczakowa otrzymuje szkołę specjalną na 100 miejsc, Kraków nowy gmach

dla liceum sztuk plastycznych, Rabka szkołę sanatoryjną. Nastąpi również otwarcie trzech nowych internatów. Wybudowano je przy zasadniczej szkole zawodowej w Kalwarii, przy wspomnianej już szkole specjalnej w Szczakowie i przy technikum w Brzesku (ten ostatni internat zostanie przekazany do użytku w nieco późniejszym terminie). (32)

Ekspansja polskiej muzyki na zagraniczne estrady

WARSZAWA (PAP) Dzieła naszych kompozytorów od lat widnieją w repertuarze zagranicznych zespołów i solistów, umacniają czołową pozycję polskiej muzyki współczesnej w świecie. Jak wynika z danych Związku Kompozytorów Polskich, w ciągu 6 miesięcy br. na zagranicznych estradach ponad 200 razy rozbrzmiewały utwory naszych kompozytorów. Rekordowe zainteresowanie towarzyszy wciąż kompozycjom Krzysztofa Pendereckiego, a zwłaszcza „Pasji”, która była w wielu krajach Europy i Ameryki Łacińskiej oraz w USA. Nie mniejszym uznaniem zagranicznych środowisk muzycznych cieszą się dzieła Grzegorzego Fitelberga, Witolda Lutosławskiego, Henryka Góreckiego, Krzysztofa Komedy, Krzysztofa Pendereckiego, a także formą dźwiękową i solistów, umacniają czołową pozycję polskiej muzyki współczesnej w świecie. Jak wynika z danych Związku Kompozytorów Polskich, w ciągu 6 miesięcy br. na zagranicznych estradach ponad 200 razy rozbrzmiewały utwory naszych kompozytorów.

Rekordowe zainteresowanie towarzyszy wciąż kompozycjom Krzysztofa Pendereckiego, a zwłaszcza „Pasji”, która była w wielu krajach Europy i Ameryki Łacińskiej oraz w USA. Nie mniejszym uznaniem zagranicznych środowisk muzycznych cieszą się dzieła Grzegorzego Fitelberga, Witolda Lutosławskiego, Henryka Góreckiego, Krzysztofa Komedy, Krzysztofa Pendereckiego, a także formą dźwiękową i solistów, umacniają czołową pozycję polskiej muzyki współczesnej w świecie. Jak wynika z danych Związku Kompozytorów Polskich, w ciągu 6 miesięcy br. na zagranicznych estradach ponad 200 razy rozbrzmiewały utwory naszych kompozytorów.

2 września inauguracja roku szkolnego

2 września br. we wszystkich typach szkół (z wyjątkiem szkół dla pracujących) uroczystie inaugurowany będzie nowy sezon dydaktyczno-wychowawczy 1969-70 r. Dzień ten został uznany za „Dzień Wychowawcy Klasowego”. Po uroczystości ogłoszenia nowego roku szkolnego, wychowawcy poszczególnych oddziałów klasowych spotkają się z powierzoną im opiecznością nad dziećmi, by omówić i zapoznać ją z głównymi kierunkami aktualnych zadań dydaktyczno-wychowawczych. Dzień wcześniej tj. 1 września poświęca się, we wszystkich szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych na organizowanie posiedzeń rad pedagogicznych celem przedyskutowania planów pracy wychowawczej. W dniu 3 września natomiast uczniowie przystąpią już do normalnych zajęć lekcyjnych. (sz)

KRAKÓW
27 sierpnia
1969 r.
Nr 203 (6689)

Ś R O D A

Rok XXI
Cena 50 gr
Wyd. A

krakowska

ORGAN KOMITETU WOJEWÓDZKIEGO POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Krakowskie w obchodach 30 rocznicy Września

• Międzynarodowe Zgromadzenie Młodzieży • Manifestacja antywojenna w Nowej Hucie • Uroczysty Apł Poległych

(Inf. wł.) Tegoroczna 30 rocznica 1 września, rocznica wybuchu II wojny światowej spowodowanej napaścią Niemiec hitlerowskich na Polskę — obchodzona będzie w całym kraju niezwykle uroczysto.

Chcemy bowiem nie tylko podkreślić zawarte w niej treści historyczne, uczcić patriotyczną postawę naszego narodu i pamięć wszystkich ofiar faszyzmu, ale chcemy również na te pamiętne wydarzenia

września unaoznaczyć jeszcze raz sens i znaczenie działań polityczno-ideowych władz ludowej. Władcy, która w ciągu 25 lat bezustannie pracowała nad zbudowaniem i utrwalaniem naszego niepodległego bytu państwowego, utrzymaniem pokoju i nad rozkwitem sił społeczno-gospodarczych Polski. W ogólnopolskim programie imprez politycznych i antywojennych jakie przygotowuje się dla uczczenia tej historycznej rocznicy, imprezy organizowane na terenie naszego miasta i województwa zaliczają się do czołowych przedsięwzięć obchodowych.

Uroczystości rocznicowe rozpoczną się u nas już 31 sierpnia br. Przy pomnikach poległych, przed grobami Nieznanego Żołnierza, w miejscach upamiętnionych walkami z najeźdźcą hitlerowskim — staną w tym dniu warty honorowe i zapłoną znicze. W dniu 1 września punktualnie o godz. 12 ustanie w całym województwie, podobnie jak w całym kraju, wszelki

Z okazji 25 rocznicy Słowackiego Powstania Narodowego

Akademia w Pradze

„Prawda” o inspiratorach zajęć w CSRS

MOSKWA (PAP) Praski korespondent dziennika „Prawda” W. Griniuk, pisze, że dnia 21 sierpnia br. antysocjalistyczne siły w Czechosłowacji chciały raz jeszcze sprawdzić swoje szanse i poniosły porażkę. Organizatorzy prowokacji — stwierdza W. Griniuk — nie uzyskali żadnego realnego poparcia w społeczeństwie czechosłowackim. Militarystyczne i odwetowe siły w NRF same wykazały ponownie, że ośrodek operacyjny zajmujący się organizowaniem ideologicznym i innej działalności dywersyjnej przeciwko krajom wspólnoty socjalistycznej znajduje się w Bonn — pisze w dzienniku „Prawda” jego boński korespondent J. Grigoriew. Reakcja bońska podjęła ostatnio systematycznie antysocjalistyczne siły w Czechosłowacji do nowych prowokacyjnych wystąpień.

PRAGA (PAP) Z okazji 25 rocznicy Słowackiego Powstania Narodowego we wtorek odbyła się w Pradze uroczysta akademia. Wzięło w niej udział ok. 2500 osób, a wśród nich wielu byłych uczestników powstania. Zebrani serdecznie powitali i sekretarza KC KPČZ Gustava Husaka, członków Prezydium KC: Bilaka, Czernika, Erbana, Pillera i Sztrougała.

Z VIETNAMU

Ciężkie walki w pobliżu bazy Da Nang

Amerkańska kompania odmówiła pójścia do ataku

LONDYN (PAP) Jak donosi agencja Reutersa, siły wyzwoleńcze wietnamskie ostrzegły ubiegły noc 14 obiektów wojskowych nieprzyjaciela. Ciężkie walki koncentrują się w prowincjach centralnych, a głównie w pobliżu największej w Wietnamie południowym bazy powietrzno - morskiej USA — Da Nang.

W rejonie tym zanołowano we wtorek rano dwa poważne stracenia między oddziałami partyzanckimi, a grupowaniami amerykańskiej piechoty morskiej, wspartej lotnictwem i artylerią. Jedna z bitew rozegrała się w odległości 48 km na południowy wschód od Da Nang. 11 żołnierzy USA zostało zabitych, straty poniesiły również partyzanci. O kilka km dalej na południe oddziały wyzwoleńcze wyeliminowały z walki 50 Amerykanów.

WASZINGTON (PAP) Departament Obrony USA zaprzeczył w poniedziałek interpretowaniu ostatnich wypowiedzi sekretarza obrony USA Lairda, cytowanych przez tygodnik „Time” w tym sensie, jakoby Laird uważał, że Stany Zjednoczone będą mogły z czasem zdecydować się na utrzymywanie w Wietnamie południowym sił zbrojnych złożonych tylko z 250 tys. ludzi i to wyłącznie ochotników, nawet w wypadku, gdyby nie spełniły się warunki stawiane przez administrację w celu zmniejszenia zaangażowania militarnego w tym kraju.

25 bm. w Helsinkach odbyła się potężna demonstracja antyamerykańska, której uczestnicy domagali się natychmiastowego wycofania wojsk interwencyjnych z Wietnamu i zakończenia brudnej wojny. Demonstranci przeszli na miejsce wlecu z transparentami, które głosiły: „Amerykańscy agresorzy wycofajcie się z Wietnamu!”, „Wietnam dla Wietnamczyków”. CAF—UPI—Telefoto

Liga Arabska podjęła decyzję zwołania konferencji na szczycie

Wymiana ognia w dolinie Jordanu i nad Kanałem Sueskim

KAIR (PAP) Obradujący w Kairze ministrowie spraw zagranicznych krajów arabskich postanowili zwołać ogólnomuzułmańską konferencję na szczycie, w której wezmą udział zarówno szefowie krajów arabskich jak i muzułmańskich z Afryki i Azji. Opublikowany w tej sprawie

komunikat oficjalny nie podaje terminu w jakim ma odbyć się konferencja. Wtorkowy dziennik „Al-Ahram” w artykule poświęconym odbywającej się przy drzwiach zamkniętych nadzwyczajnej konferencji arabskich ministrów spraw zagranicznych ujawnia stanowisko ZRA przedstawione na konferencji. Plan Nasera jest planem generalnej akcji przeciwko Izraelowi. Szef państwa egipskiego chciałby zarówno odbycia konferencji na szczycie przez kraje arabskie, jak i szczytu krajów muzułmańskich, by zmobilizować wszystkie zasoby arabskie przeciwko Izraelowi oraz umocnić współpracę państw sąsiadujących z nim.

Wczoraj doszło do kolejnej wymiany ognia między siłami izraelskimi a egipskimi w rejonie Kanału Sueskiego. Strzelanina spowodowana przez artylerię izraelską rozpoczęła się o godz. 4 rano warszawskiego i trwała 5 godzin. Objęła ona okolice El-Szatt, Ferdan i El-Kantara.

NOWY JORK (PAP) Jak donoszą z Ammanu, we wtorek rano w północnej części Doliny Jordanu doszło do kolejnej wymiany ognia między izraelskimi i jordańskimi siłami zbrojnymi. Strzelanina spowodowana przez jednostkę izraelską stacjonującą w rejonie Kfar Rubin, trwała 25 minut.

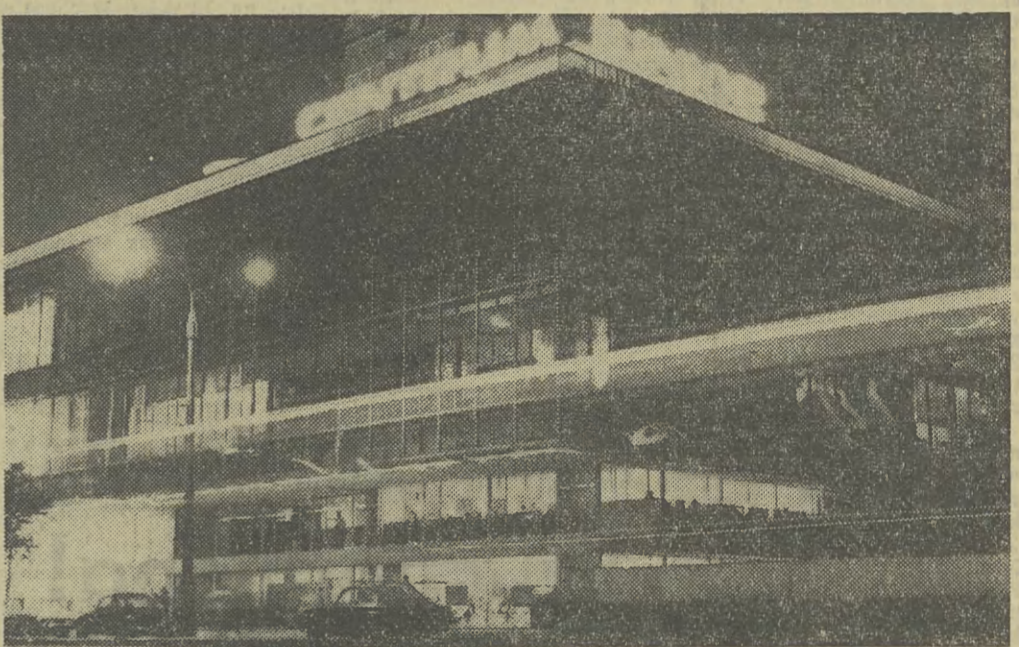
Rada Bezpieczeństwa zebrała się wczoraj wieczorem, aby kon-

tynuować obrady na temat skarży likańskiej złożonej w związku z napalnym rajdem izraelskich piratów powietrznych na południową część Libanu. Obserwatorzy polityczni spodziewają się zwołania nad projektem rezolucji. Zgłoszono dwa projekty amerykański, starający się postawić na jednej płaszczyźnie agresora i ofiarę agresji oraz afro-azyjski — zdecydowanie potępiający barbarzyński napad.

Opublikowany w Kairze komunikat, informuje że w pierwszym tygodniu września zbierze się w Kairze Ogólnoarabska Rada Obrony, która omówi kwestie związane z mającą się odbyć konferencją na szczycie krajów muzułmańskich.

Zamach na życie prezydenta Zambii?

NOWY JORK (PAP) Agencja Associated Press poinformowała ze stolicy Zambii, Lusaki, że osobiście samolot prezydenta Kaundy, w chwili po starcie z międzynarodowego lotniska w Lusace, runął we wtorek na ziemię i stanął w płomieniach. Przypuszcza się, że był to akt sabotażu. Prezydent Kaunda nie był obecny na jego pokładzie w chwili eksplozji.

Przed miesiącem budowy Warszawy. Na zdjęciu: centrum w nocy. CAF—Urbanek

Policja ulsterska nie złożyła broni. Wbrow poprzednim doniesieniem jakoby większość specjalnej rezerwy policyjnej w Ulsterze zaczęła już składać broń, donoszą obecnie z Belfastu, że wręcz przeciwnie, funkcjonariusze tej formacji przeważnie trzymają broń w swych mieszkaniach ubrew wezwaniom brytyjskich władz wojskowych. Dwudziestu kilku z nich oddało wprawdzie broń swym przełożonym, ale równocześnie zdjęli też uniformy i podali się do dymisji na znak protestu przeciwko otrzymanym rozkazom w sprawie rozbrojenia.

ZE ŚWIATA DO RUMUNII udał się z 24-godzinną wizytą zachodniomniemiecki minister gospodarki Schiller. Przeprowadził on rozmowy z rumuńskim ministrem handlu zagranicznego. RZĄD SUDAŃSKI postanowił zaciągnąć stosunki z Demokratyczną Republiką Wietnamu i podnieść przedstawicielstwa w stolicach obydwu krajów do rangi ambasad. NASZA wizyta w Związku Radzieckim była owocna — oświadczył minister kultury i orientacji narodowej Iraku, Saïluma. Minister będący jednocześnie przewodniczącym Towarzystwa Przyjaźni Irako-Radzieckiej powrócił w tych dniach do Bagdadu po zakończeniu 10-dniowej wizyty w ZSRR. CZTERY japońskie okręty wojenne przybyły do Dżakarty „z wizytą dobrej woli”. Jest to pierwsza wizyta japońskich okrętów wojennych w tym kraju od czasu zakończenia II wojny światowej. KORESPONDENT Reutersa donosi z Kuala Lumpur o wykreśleniu spisku antyrządowego. W Malajzji prowadzona jest tajna kampania zmierzająca do obalenia rządu. Kampania ta ma kierować, według oświadczenia premiera, ludzie związani z organizacjami muzułmańskimi. SEKRETARZ generalny ONZ U Thant wyznaczył 3-osobową misję, która uda się na Cypr w celu zbadania sytuacji finansowej stacjonujących tam wojsk ONZ, ponieważ przewiduje się zmniejszenie wydatków na ich utrzymanie. PO POLTORA-miesięcznym pobycie na Kubie znakomita polska sopraniстка Maria Fonty we wtorek opuszcza ten kraj i udaje się w podróż połączoną do Polski.

Wystawy osiągnięć regionu krakowskiego w 25-lecie

Lekcja najnowszej historii

(Inf. wł.) Wielka wystawa osiągnięć regionu krakowskiego w 25-lecie PRL obejmuje planse fotograficzne umieszczone wzdłuż Plant, w „Kryształach”, dużą ekspozycję plakatu krakowskiego — która może interesować nie tylko ze względów plastycznych, ale również stanowi oryginalną kronikę ważniejszych wydarzeń kulturalnych na terenie naszego regionu.

W Pawilonie Wystawowym BWA zgromadzono planse, makieły, fotografie obrazujące rozwój architektury, urbanistyki i budownictwa w latach powojennych na terenie województwa

krakowskiego. Wśród wielu ciekawych prac na uwagę zasługują projekt schroniska im. Włodzimierza Lenina pod Babą Górą. Z innych dziedzin interesujące przedstawia się model mieszkania typu M-3 z pełnym wyposażeniem. Mieszkanie takie będą budowane w Krakowie na os. Tysiąclecia. Oprócz tych spraw „przyszłościowych” sporo miejsca poświęcono na wystawie — osiągnięciom w dziedzinie konserwacji zabytków. Jako że nasz region nie tylko rozwija się dynamicznie, ale i obfituje w ogromne bogactwo pamiątek przeszłości.

W Pałacu Sztuki natomiast uświetniono wystawę naszych osiągnięć na przestrzeni ostatnich 25 lat, w sposób niejako przekrojowy. Rozwój przemysłu ilustrują planse, materiały fotograficzne, makieły i modele dotyczące ważniejszych zakładów przemysłowych: Huty im. Lenina, Huty Aluminium w Skawinie, Elektrowni „Skawina”, nowotarskiego kombinatu obuwniczego i innych. Również bogato przedstawia się osiągnięcia krakowskiego rolnictwa. Wystawa ukazuje też dynamikę rozwoju nauki, oświaty i kultury w naszym regionie.

Pisarze piętnują pobłażliwość władz kościelnych wobec Defreggera

GENEWA (PAP) Kierownictwo międzynarodowego towarzystwa pisarzy zrzeszającego 125 organizacji literatów z różnych krajów opublikowało list do władz zwierzchnich kościoła katolickiego w NRF, wyrażający oburzenie w związku z pobłażliwym stosunkiem tych władz wobec biskupa — sufragana Monachium Defreggera. Pisarze domagają się by biskup zrezygnował ze swej funkcji kościelnej i schronił się do klasztoru. Jak wiadomo, monachijski biskup przed uzyskaniem święceń kapłańskich, jako oficer Wehrmachtu w okresie minionej wojny wydał polecenie rozstrzelania 17 osób we włoskiej wsi Filetto.

Całość ekspozycyjnych prac nabiera rangi znanego dokumentu historycznego. Jest jakby poglądomi lekcją wzrostu naszej gospodarki i kultury w czterdziestu PRL. Ze względu na swój walor dydaktyczny, wystawa jest znakomitą pomocą do nauki najnowszej historii Polski. Warto, aby Kuratorium Krakowskiego Okręgu Szkolnego zainteresowało ta ekspozycją wszystkie szkoły. Dodajmy, że nie tylko młodzież, ale i dorośli powinni obejrzeć zgromadzone w salach wystawowych ekspozycje. Pierwszą — dla nauki, drugą — dla przypomnienia faktów z niedawnej przeszłości oraz perspektyw przyszłościowych. Jest jeszcze czas wystawy są czynne do końca września. (saw)

E. Dziewoński ranny w wypadku drogowym

Znany polski aktor — Edward Dziewoński przebywający w naszym województwie uległ wypadkowi drogowemu. Na zsiadłe w Szczawinie prowadząc samochód marki „silca” zderzył się z samochodem ciężarowym doznając ran ciężkiej głowy i uszkodzenia kręgosłupa udowej. Zyciu aktora nie zagraża niebezpieczeństwo. Samopoczucie rannego jest ogólnie dobre. Pierwszą pomoc E. Dziewońskiemu udzielił Szpital Powiatowy w Nowym Targu. (jmc)

Przed „Dniem Energetyka“

(Inf. wł.) Zakład Energetyczny Kraków-Teren obejmuje zasięgiem swego działania 12 powiatów o łącznej powierzchni ok. 10 tys. km kw. O tempie rozwoju systemu energetycznego świadczy chociażby następujące dane porównawcze w stosunku do 1945 r. Długość linii najwyższych napięć wzrosła 15-krotnie, linii średnich i niskich napięć 13-krotnie. W 1968 r. sprzedano wszystkim odbiorcom 3,5 mld kWh to jest niemal tyle ile wyprodukowała cała produkcja Polski w 1938 r.

Zapewnieniem dostaw energii elektrycznej dla Krakowa zajmuje się Zakład Energetyczny Kraków-Miasto. Zapotrzebowanie odbiorców w mieście na energię wzrosło w stosunku do roku 1945 — 10-krotnie. Pracownikom wspomnianego zakładu, którzy czują się dniami i nocami zawdzięczamy możliwość ciągłego korzystania z urządzeń elektrycznych, to że nie toną w ciemnościach ulic itp.

Dotychczasowy dorobek i aktualne problemy zakładów energetycznych były tematem wczorajszej konferencji prasowej w Zakładzie Energetycznym Kraków-Miasto — z udziałem przedstawicieli Zakładu Energetycznego Kraków-Teren i Elektrociepłowni w Łęgu — zorganizowanej z okazji zbliżającego się tradycyjnego „Dnia Energetyka”. Centralne uroczystości odbędą się 4 września w Toruniu, natomiast akademii środowiskowa — 3 września w Krakowie. (zg)

25-LECIE LUDOWEJ BULGARII

Rodopy należały przed 25 laty do najbardziej zacofanych rejonów Bułgarii. W latach władzy ludowej rozwinęło się tu kopalnictwo i przerobka rud cynku i ołowiu. Na zdjęciu: widok miasta Madan, jednego z ośrodków kopalnictwa rud w Rodopach.

CAF—BTA

Rewelacje amerykańskich ekspertów

Ile jest na świecie ropy naftowej?

Niezwykle interesujące dane o prawdopodobnych zasobach ropy naftowej na świecie opublikowało ostatnio amerykańskie czasopismo „Oil and Gas Journal”. Dane te w sposób zasadniczo odbiegają od aktualnej statystyki rezerwy płynnego paliwa, zestawianej w kategorii tzw. zasobów pewnych lub sprawdzonych.

Według tych ostatnich, światowe zasoby ropy naftowej wynosiły w połowie 1968 r. 71 miliardów ton, z czego 59 proc. na Bliskim Wschodzie, 11 proc. w krajach socjalistycznych, 10 proc. w Afryce, 10 proc. w USA, 7 proc. w Ameryce Łacińskiej i 3 proc. na Dalekim Wschodzie. Przy aktualnym poziomie wydobycia (2 mld ton w r. 1968) zasoby te, gdyby nie odkrywano dalszych, wyczerpałyby się w ciągu 35 lat, a przy wydobyciu wzrastającym corocznie jak dotychczas — wystarcząby zaledwie na lat kilkanaście.

Przeprowadzone badania wskazują, że światu nie grozi

Sprawa redukcji sił zbrojnych USA w Europie

Stosunki NRF — Związek Radziecki

Konferencja prasowa W. Brandta

Zachodnoniemiecki minister spraw zagranicznych Willy Brandt oświadczył we wtorek na konferencji prasowej w Bonn, iż jest przekonany, że Stany Zjednoczone „nie podejmą jednostronnej decyzji w sprawie redukcji ich sił zbrojnych w Europie”. W ten sposób Brandt ustosunkował się do niedawnych wypowiedzi amerykańskiego sekretarza obrony Lairda, który dał do zrozumienia, że w związku z rozwojem technicznych możliwości szybkiego przetrzeżenia znacznej liczby wojsk, Stany Zjednoczone rozważają ewentualność redukcji swych sił zbrojnych w Europie.

Minister Brandt przypomniał, że Stany Zjednoczone zawarły ostatnio z NRF porozumienie w sprawie zwrotu kosztów stacjonowania amerykańskich sił zbrojnych w Niemczech zachodnich i że układ ten ważny jest na okres najbliższych dwóch lat i może być zmieniony jedynie w ramach konsultacji z Bonn i z innymi członkami NATO.

Krakowskie w obchodach 30 rocznicy Września

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)

Barbakanu. W uroczystości tej wzięli udział przedstawiciele WK i KK FJN, przedstawiciele władz Prezydium WRN i RN m. Krakowa, reprezentanci organizacji młodzieżowych oraz delegacje zakładów pracy i instytucji. W tym samym czasie na terenie innych dzielnic Krakowa i na terenie całego województwa społeczeństwo składać będzie kwiaty i wieńce na miejscach Pamięci Narodowej.

O godz. 15 w Nowej Hucie na placu przed Blokiem Szwedkim rozpocznie się wielki wiec antywojenny społeczeństwa Nowej Huty. W wiecu wezmą również udział delegacje z wszystkich dzielnic Krakowa. W czasie jego trwania oddziałowi nowohuckiej organizacji ZBoWiD wręczony będzie sztandar ufundowany przez społeczeństwo tejże dzielnicy.

Na godz. 19 przewidziane są dwie imprezy obchodowe: jedna w Krakowie, druga w Oświęcimiu. Na terenie b. obozu koncentracyjnego Oświęcim-Brzezinka, przed Pomnikiem Ofiar Faszyzmu nastąpi wieloletnie Międzynarodowe Zgromadzenie Młodzieży. Najliczniejszą rzeszę stanowić będzie młodzież z woj. krakowskiego (12 tys.) i woj. katowickiego. Przybędą również delegacje młodzieży ze Związku Radzieckiego, Czechosłowacji, NRD oraz ze wszystkich województw naszego kraju.

W tym samym czasie o godz. 19 w Krakowie przed Grobem Nieznanego Żołnierza odbędzie

Po II Plenum KC w krakowskiej PKS

(Inf. wł.) W związku z przejmowaniem w coraz większym stopniu przewozów towarowych i osobowych przez Państwową Komunikację Samochodową, stale zwiększają się zadania tego przedsiębiorstwa. Wyszczególniając, że zgodnie z planami — samochody Wł. Przedsiębiorstwa PKS w Krakowie przewoziło w r. 1975 — 10 mln ton towarów oraz ponad 167 mln osób. Jest to olbrzymi wzrost, jeśli zważymy, że np. w 1965 r. samochody PKS przewoziły 4,872 tys. ton towarów i niecałe 77,500 tys. osób.

Wczoraj w Zarządzie WP PKS odbyła się narada robocza, na której omówiono plany na bieżącą pięcioletnią, z uwzględnieniem rezerwy, istniejących w terenie.

Przedsiębiorstwo otrzyma w latach 1970—1975 środki w wysokości 1,100 mln zł, tego 90 mln zł — na budownictwo. W ramach tych inwestycji nowe zakłady otrzymają: Olkusz, Chranów, Li-manowa, Kraków, Bochnia i Oświęcim. Natomiast dworce wybudowane zostaną w Tarnowie, Nowym Targu, Myślenicach i Proszowicach. Dyrekcja WP PKS planuje również budowę mniejszych dworców osobowych w innych miastach powiatowych i miasteczkach.

Z przyznanych środków finansowych zostanie również zakupionych 1,387 samochodów ciężarowych i 1,750 autobusów. Odcinając jednak wozy zużyte i wycofane z obrotu, ilość autobusów zwiększy się tylko o 518 sztuk, a samochodów ciężarowych o 590 jednostek. (cm)

Kopania „Gen. Zawadzki“ uruchomiona!

Z podziemi kopalni wydobyto 25 tys. m³ szlamu

KATOWICE (PAP) Kopalnia „General Zawadzki” — ruszyła! Rozpoczęto produkcję węgla z uruchomionych na nowo prózdoków węglowych. Jest to rezultat niezwykle ofiarnej pracy żałogi, dozoru, kierownictwa kopalni „Gen. Zawadzki” oraz brygad przedsiębiorstw specjalistycznych przemysłu węglowego.

Barczo napięte harmonogramy uruchomienia kopalni (zlanej — jak wiadomo — w ubiegłym miesiącu) opracowane bezpośrednio po akcji ratowniczej przewidywały uruchomienie produkcji i września br.

Olbrzymie prace renowacyjne obejmujące odtworzenie i oczyszczenie głównych wyrobisk, arterii przewozowych i wodnych, urządzeń szczybowych, głównej rozdzielni elektrycznej, pomp głównego odwad-

Tajemniczy plan „10-1“

BONN (PAP) Redakcje kilku czasopism zachodnioeuropejskich (w W. Brytanii, Francji, Włoszech i NRF) otrzymały kopie tajemniczego planu „10-1”, opracowanego przez sołdatskie NATO, a przewidzianego wykorzystania w Europie Zachodniej i środkowej broni atomowej, biologicznej i bakteriologicznej na wypadek konfliktu. Jak dowiadujemy się z hamburskiego tygodnika „stern” dokument ten był przeznaczony do rozpowszechnienia w wąskim kręgu ekspertów wojskowych (dla ok. 20 osób).

Elektrownia atomowa wielkości główki szpilki

MOSKWA (PAP) Uczeń radziecki skonstruował miniaturową elektrownię atomową wielkości główki szpilki. Generator atomowy wykorzystujący izotopy ceru, strontu, cezu, prometu, może pracować dziesiątki lat.

Uczeń wykorzystali odpady produktowe promieniotwórczych szlak, która nie może już dalej uczestniczyć w łań-

Nieznanym epizod II wojny światowej

miejsu, do czego zmierza III Rzesza, opracował plan zamachu na Hitlera. Wychodził z założenia, że nazizm bez

Po zajęciu przez Hitlera Czechosłowacji przedstawił w Foreign Office plan wojny prewencyjnej przeciwko Niemcom. Zakładali oczywiście współdziałanie wojskowe Wielkiej Brytanii ze Związkiem Radzieckim, Londyn pozostał bezczynny. W pięć miesięcy później Hitler rozparł II wojnę światową. Mason-MacFarlane awansowany na generała objął funkcję szefa wywiadu wojskowego brytyjskiego korpusu ekspedycyjnego we Francji. Po napadzie Hitlera na Związek Radziecki wysłany został do Moskwy jako szef brytyjskiej misji wojskowej. Stamtąd przeniesiono go do Gibraltaru.

O wojnie wybrano go z ramienia Labour Party posłem do parlamentu brytyjskiego. Wkrótce jednak złożył mandat ze względów zdrowotnych. Zmarł w 1953 roku.

Dopiero przeszło 15 lat od jego śmierci ujawnione zostały dokumenty opracowane przez niego przed przeszło 30 laty.

JAN MOSZCZENSKI

Bez zakłóceń na imprezach w CSRS

Prezydium KC Czechosłowackiego Związku Kultury Fizycznej stwierdziło, że imprezy sportowe, organizowane w ostatnim tygodniu przy udziale setek tysięcy widzów, odbywały się w normalnej, spokojnej atmosferze.

Jedynie podczas kolarskich mistrzostw świata w Brnie grupy chuliganów próbowały zakłócić przebieg zawodów.

W kilku wierszach

Reprezentacja Rzeszowa w koszykówce mężczyzn pokonała drugoligowy zespół bułgarski Zlatko Walczyrdow 65:60 (38:32).

Na mistrzostwa świata zdążyło wyjechać do Meksyku trzech polskich zawodników — Międzyzwoźski, Zajkowski i Kur. Jako rezerwowego wyznaczono Suchana (Wistła).

Mistrzostwo CRZZ w łańcuchach w konkurencji kobiet na dystansie 80 m zdobyła Maciejowska (Energetyk Kraków) 304 pkt.

Do Warszawy przybyła grupa specjalistów francuskich, która ma oznakować i wymalować biegnące tartanowa. Deszcze uniemożliwiają podjęcie pracy.

Szkot, który chciał zastrzelić Hitlera

Hitlera załamał się w Niemczech. Po anshlusie Austrii przedłożył taki plan — stępami uładowi faszystowską bestię. Mason-MacFarlane widząc na ten plan motywując, iż „męczennika”

W latach 1931—39 ówczesny pułkownik Noel Mason-MacFarlane pełnił funkcję brytyjskiego attaché wojskowego w szeregach stolicy Europy. Początkowo w Wiedniu, z równoczesną akredytacją w Budapeszcie i Bernie, później od 1937 roku w Berlinie.

Londyn przyznał wówczas oczy na poczynania Hitlera. Liczył, że uanschlusie Austrii przedłożył taki plan — stępami uładowi faszystowską bestię. Mason-MacFarlane widząc na ten plan motywując, iż „męczennika”

NRD domaga się przyjęcia do ONZ

Opublikowanie „białej księgi” w Berlinie

Przyjęcie NRD do Organizacji Narodów Zjednoczonych i jej współpraca w wyspecjalizowanych organizacjach ONZ na równych prawach służyłoby pokojowi i współpracy wszystkich państw, również obu państw niemieckich — stwierdza się w „białej księdze”, którą wiceminister spraw zagranicznych NRD, Georg Stibi przedstawił we wtorek na konferencji prasowej w Berlinie. Dokument ten zatytułowany jest „NRD i Organizacja Narodów Zjednoczonych”.

G. Stibi oświadczył, że NRD domaga się prawa do członkostwa i współpracy w ONZ. Jest to logiczna konsekwencja polityki pokojowej NRD od chwili jej powstania przed 20 laty, jej działalności na rzecz pokojowej i oparty na równych prawach współpracy narodów.

„Biała księga” opublikowane są dokumenty w latach 28 lutego 1968 r. NRD postawiła wniosek o przyjęcie jej do ONZ i do organizacji wyspecjalizowanych

Doskonalenie procesu wychowawczego

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)

Doskonalenie procesu wychowawczego wymaga równoczesnego unowocześnienia systemu dydaktycznego, maksymalnego dostosowywania go do potrzeb postępu gospodarczego i społecznego. W świetle tych właśnie potrzeb należy zwrócić szczególną uwagę na sytuację i rozwój szkolnictwa zawodowego. Do roku 1970 w naszym okręgu konieczne jest opracowanie nowej, zgodnej z planami rozwoju gospodarczego regionu, sieci placówek zasadniczego szkolnictwa zawodowego. Problem zwiększenia ilości tych placówek wiąże się z koniecznością rozbudowy sieci internatów oraz wyposażenia warsztatów szkolnych w odpowiednio maszyn i aparaturę. Realizacja tych rozległych i ambitnych zadań oświatowych wymagających od kadry nauczycielskiej ogromnego wysiłku, zobowiązuje nas — stwierdził na koniec sekretarz Barwacz — do zwiększenia troski o polepszenie warunków bytowo — zawodowych nauczycieli krakowskiego. Rady narodowe, związki zawodowe muszą zmobilizować swe wysiłki i starania, aby rozszerzyć zasięg świadczeń i opieki nad kadry nauczycielską. (sz)

„Lajkonik“

W 642 grze „Lajkonika” 7 wygranych z 4 trafieniami po 625 zł, 1,205 wygranych z 3 trafieniami po 50 zł, 17,338 wygranych z 2 trafieniami po 5 zł, 42 premialnych wygranych z 3 trafieniami z dodatkową po 150 zł, 1,239 premialnych wygranych z 2 trafieniami z dodatkową po 20 zł.

Nadto stwierdzono: 45 premii na 3-cyfrową końcówkę banderoli kuponu 5-zakładowego po 200 zł, 6 premii na 3-cyfrową końcówkę banderoli kuponu 1-zakładowego po 100 zł.

Ochotnicze Hufce Pracy

Studenci — miastu i Ojczyźnie

(Inf. wł.) Realizując uchwałę V Zjazdu PZPR, dotyczącą wakacyjnej pracy fizycznej, studenci pracujący w OHP uzyskali nie tylko efekty produkcyjne, ale dowiedli słuszności tezy o walorach wychowawczych pracy fizycznej, lepiej poznając środowisko ludzi pracy.

W lipcu pracowali 1690 studentów. W sierpniu do pracy przystąpiło 2400 studentów. Uczelnia, zakłady pracy i WK

FELIKS ZAJĄC

W dniu 25 sierpnia 1969 r. zmarł

FELIKS ZAJĄC

Dyrektor techniczny Północnych Zakładów Skórzanych w Chelmku. Oddane Przyjaciela żegnania na zawsze

żaloga i kierownictwo Biura Projektów Przemysłu Skórzanego w Krakowie.

FELIKS ZAJĄC

25 sierpnia 1969 r. po krótkiej i ciężkiej chorobie zmarł, w wieku 60 lat

FELIKS ZAJĄC

zastępca dyrektora d/s technicznych Północnych Zakładów Skórzanych w Chelmku, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. W zmarłym tracimy wybitnego i zasłużonego pracownika, który wszystkie swe siły poświęcił dla rozwoju i unowocześnienia naszego zakładu.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby w Trzebnim przy ul. Żwirki oraz uroczystości pogrzebowe, odbędą się w środę, dnia 27 sierpnia, o godz. 15.

Cześć Jego pamięci!

DYREKCJA, RADA ZAKŁADOWA I ZAŁOGA Północnych Zakładów Skórzanych w Chelmku

SPORT

Przed IX Małopolskim Wyciągiem Górskim

Patronat nad drużyną kijowską objął krakowski ZW ZMS

Organizatorzy IX Małopolskiego Wyciągu Górskiego — WKKFPT, KOZKO i „Gazeta Krakowska” dokładają starań by ta jedna z czołowych kolarskich imprez krajowych posiadała wysoką rangę. Honorowy protektorat nad wyciągiem objął i sekretarz KW PZPR Czesław Domagała. Czteropięcioletnia trasa wyciągu (19—21 września br.) będzie wynosiła 442 km. Obok polskich kolarzy, członków kadry narodowej, w wyciągu wezmą udział kolarze radziecki i czechosłowaccy.

Silny skład awizuje drużyna z Kijowa, patronat nad tym zespołem objęnie Zarząd Wojewódzki Związku Młodzieży Socjalistycznej oraz powiatowe zarządy tej organizacji. Ta krakowska organizacja młodzieżowa wykazała wielką preżność i zaangażowanie w ostatnich mistrzostwach lekkoatletycznych Polski. Z pewnością podobną działalnością wykaze się i w naszym wyciągu.

W reprezentacji Słowacji pojedzie dwóch reprezentantów Czechosłowacji — Morawiec i Fischer. Ponadto w składzie tej drużyny figurują Brutowski, Rmoci i Hasala.

Lista uczestników wyciągu nie jest jeszcze zamknięta. Należy sądzić, że poziom IX MWG będzie wysoki.

Napływają już pierwsze nagrody. Organizatorzy dziękują za ufundowanie nagród:

Spółdzielni Garmazeryjno-Wedzińskiej w N. Hucie, Spółdzielni „Horizont”, Krakowskiej Spółdzielni Niewidomych, Spółdzielni Ogrodniczej Ziemi Krakowskiej, Spółdzielni „Styloplast”, „Cepeli”, PZU, Wytwórni Siłników Wysokoprężnych w Andrychowie, WZSP, Fabryce Celulozy i Papieru w Kluczy i wgnisku TKKF przy Zakładach Mięsnych w Krakowie.

Apelujemy do innych zakładów pracy o fundowanie nagród na tę piękną imprezę.

Startują kolarze

Pierwsze medale spartakiadowe

Rozmiarom i Ogólnopolskiej Spartakiada Młodzieży może być porównana do igrzysk olimpijskich. Na stadionach Wrocławia, Poznania, Kalisza i szeregu miast dolnośląskich startować będzie w dniach 2—9 września około 7 tysięcy dziewcząt i chłopców!

Uroczyste otwarcie Spartakiady nastąpi w dniu 3 września na Stadionie Olimpijskim we Wrocławiu. Walki o medale spartakiadowe rozpoczyna się już dziś — w Kaliszu startują kolarze torowscy, którzy wystąpią w 30 km a większość dyscyplin sportowych pierwszego września.

Dzisiaj gra II liga piłkarska

Garbarnia gości ŁKS

Do 10 września pauzuje ekstraklasa piłkarska. Nie mają odpoczynku drużyny II ligi. Dzisiaj zostanie rozegrana piąta kolejka spotkań.

W Krakowie na boisku Garbarni wystąpi wieloletni tabelowy sekretarz PTK Kraków — ŁKS. RÓZPOCZĘCIE SIĘ ze względu na złe warunki atmosferyczne O GODZ. 15.30. Zespół ludwinowski ma szansę na nawiązanie kontaktu ze ścisłą czołówką. Potrzebne są

dwie punkty w spotkaniu z drugą ligą. Drugi pojedynk krakowsko — łódzki zostanie stoczony w Łodzi. Hutnik Nowa Huta po zwycięstwie nad Garbarnią nabawił wiarę w swe sily i być może przewiezie do Krakowa z meczu z Włocławkiem Łódź o dwa punkty. Trzeci zespół krakowski Unia Tarnów ma bardzo trudne zadanie, gra w Rybniku z ROW-em Kibice „tarnowski kaskadek” będą zacięta kielki za powodzenie swych pupiłków.

Pozostałe dzisiejsze spotkania II ligi piłki nożnej: Arkonka — Górnik Wałbrzych, Olimpia — Motor, Zawisza — MZKS Gdynia, Unia Racibórz — Śląsk, Stal Mielec — Urania.

MISTRZOSTWA WP JUNIORÓW

Bez straty punktów w mistrzostwach Wojska Polskiego w piłce nożnej juniorów jest po trzecim dniu turnieju tylko zespół aktualnego mistrza Polski Legii Warszawa. Wczoraj Legia wygrała ze Śląskiem 1:0 (1:0).

W pozostałych spotkaniach POW zremisował z Marynarą Wojenna 0:0 a Insep. OTK pokonał Wojska Łonczak 1:0 (0:0).

Dzisiaj na stadionie Wawelu przy ul. Bronowickiej dalszy ciąg turnieju. Początek godz. 10.

BEZ ZAKŁÓCEŃ NA IMPREZACH W CSRS

Zgłoszenia przyjmuje i bliższych informacji o zlocie udziału sekretarza PTK Kraków, ul. Basztowa 5 w godz. 10—14 do dnia 5 września br.

TKKF MOTOR NAJLEPSZE W SPŁYWIE „TRZECH ZAPÓR”

Ostatnio odbył się ogólnopolski spływ kajakowy „Trzech Zapór” na trasie Złotych — Międzybrodzie Bialskie — Oświęcim. Na starcie stanęło 128 osób — około 250 uczestników z 21 klubów. Pierwsze miejsce w spływie zajęli derychów 602 pkt przed TKKF Metalowice, Tarnów 310 pkt i LZS Złotych 198 pkt. Dalsze miejsca zajęły: TKKF Gdańsk, PKP Oświęcim, OZ Kaj, Katowice, PTK Skoczów, PTK Opole, Sparta Nowa Huta, PTK Niedobczyce.

Pomimo złych warunków atmosferycznych organizatorzy zdali egzamin „na płakę”.

DZIĘKUJEMY...

... za nadesłane pozdrowienia z obozu szkoleniowego w Okocimiu tenisistom stołowym AZS Kraków.

... juniorom i trampkarzom Cracovii przebywającym na obozie w Kętach.

... uczestnikom spływu kajakowego hutników z klubu turystyki wodnej „Wiking” przy Hucie im. Lenina.

... zawodnikom Metalu Tarnowa za podrowienia z obozu kondycyjnego w Nowym Sączu.

...uczniom kadry Krakowa za podrowienia z obozu w Sucheju,

ODPOWIEDZI REDAKCJI

JOZEF NOWAK, POW. TARNOWSKI: Bramki dla Zawiszy w meczu II ligi piłki nożnej Zawisza — Hutnik N. Huta 3:0 zdobyli, Ziolkowski, Gaszak i Polak.

2 NARCIARSKIE SKOCZNIE IGELITOWE W ZAKOPANEM

W Zakopanem przystąpiono do pokrycia matami z tworzywa sztucznego, dwóch skoczni narciarskich — malej i najmniejszej „Crokwi”.

Obydwa obiekty będą gotowe w pierwszej połowie września br.

TOTO-LOTEK

P.P. Totalizator Sportowy zawiadamia: w zakładach toto-lotka z dnia 24 sierpnia br. stwierdzono: 80 rozwy. z 5 trafieniami, wygrane po 41,539 zł, 5,248 rozwy. z 4 trafieniami — wygrane po 833 zł, 115,216 rozwy. z 3 trafieniami — wygrane po 38 zł.

Plac Trybunalski w Piótkówko Trybunalskim. CAF — Rozmyslowicz

Paweł Barteczko

W ROCZNICĘ WRZEŚNIA 1939

„Prywatna wojna”

Zaczęła się de facto już w lipcu 1939 roku na pograniczu polsko-niemieckim, a ściślej na jego odcinku śląskim. Działania zaczepne wszczął osławiony Freikorps Ebbinghaus stacjonujący zgodnie z oficjalną nomenklaturą urzędową III Rzeszy „formację specjalną” kierowaną bezpośrednio przez VIII Armeekommando stacjonujące we Wrocławiu. Zadaniem Freikorpsu było organizowanie na pograniczu aktów dywersji i prowokacji, które następnie propagandą goebbelsowska, odwracając przysłowiowego kota do góry ogonem, przedstawiała jako „ka-

rygodne wyczyny rozwydrzonych powstańców śląskich”. W TEN PERFDIDNY SPOSOB rozpalać uczucia nacjonalistyczne, urabiano opinię publiczną, przygotowując jednocześnie grunt propagandowy pod wielką prowokację w radiostacji gliwickiej. W wyniku ich eskalacji, dopiero pod wyraźnym naciskiem śląskiej opinii publicznej oburzonej bezczynnością władze polskie wyraziły zgodę na utworzenie 22 Powstańczych Batalionów Obrony Narodowej będących formacjami samoobrony. Na owych Batalionach Obrony Narodowej, złożonych głównie z weteranów powstań śląskich, spoczął cały ciężar owej, jak to ktoś powiedział „prywatnej wojny”. „Prywatnej” z uwagi na brak oficjalnego zaangażowania w walkach jednostek regularnych zarówno jednej jak i drugiej strony.

działa następnie na teren niemiecki. 24 sierpnia hitlerowcy zaatakowali a następnie zlikwidowali polskie urzędy: celny i graniczny w Gierałtowicach, zaś pobliskie urzędy krywałdzkie zostały ostrzelane z ciężkiej broni maszynowej. Nocą 25 sierpnia silna banda Freikorpsu, dowodzona przez oficera Wehrmachtu Herznera, wpadła na teren polskiego Zaolzia i zawiadła stacją kolejową w Mostach. Wycofała się na wieś o spodziewanym kontruderzeniu polskich jednostek regularnych.

A. Jasiak (z lewej) z ratowniczkami zastępu J. Opilki.

Bohaterowie nie są zmęczeni

Epopei ratowniczej akt drugi

Od kilku tygodni śledzimy z uwagą walkę ratowników kopalni Zawadzki o przywrócenie zakładowi jego normalnego życia. Nie zapomnieliśmy tamtych dramatycznych

Wypompowywanie wody z chodników.

nień, że nasze ratownictwo górnicze ma 60-letnią tradycję i że zawsze cieszyło się uznaniem specjalistów w kraju i za granicą. Od dziesięciu lat notujemy ogromną modernizację ratownictwa. Dzięki nowoczesnemu sprzętowi zwiększyły się znacznie możliwości niesienia pomocy ludziom uwięzionym pod ziemią, zagrożonym zasypaniem, pożarem, gazem. Ponieważ w akcji ratowniczej walczą się o najwyższą stawkę — o życie człowieka, naboru do tych bohaterkich brygad dokonuje się drogą bardzo dokładnych eliminacji.

Ratownik to przeważnie człowiek młody, silny, doświadczony w kopalnictwie, a przede wszystkim uparty i odważny. Wstępne badania lekarskie przypominają przygotowanie człowieka do lotów kosmicznych. Specjalne komory wysokich ciśnień, temperatur, zadymienia kontrolują reakcje organizmu i jego odporność na atakujące go warunki.

Dzięki tym wszystkim cechom osobistym i doskonałemu wyposażeniu, mimo niewątpliwego zmęczenia czterema tygodniami zmagania, ratownicy z Zawadzkiego nadal uczestniczą w „akcji ratowniczej nr 2”.

Stać ich nawet na wyprządzenie harmonogramu prac remontowych. Temu dzielnemu zespołowi dopiero dzieł uruchomienia kopalni przyniesie zasłużony wypoczynek.

(A. S.)

Piśko: drugi po Babiej Górze szczyt w Beskidach Zachodnich, wyróżniają się piękną, rozległą panoramą. Wzlecia od niego nazwę Spółdzielni Przemysłu Ludowego i Artystycznego „Cepelia” w Żywcu, produkującą dywany i kilimy żywieckie. Piękne dywany i tkane z

Z folklorem w świat

Jerzy Walawski

benedyktynską cierpliwością. W jednym metrze kwadratem 42 tysiące węzłów ręcznie wiązanych na osnowie. Największa produkcja w kraju, a przy tym sukcesy artystyczne: w tym roku dwie i nagrody w skali „Cepelia” za dywan i za kilim. Do tego jeszcze tkaniny dekoracyjne: narzuty, chodniki, serwety... Wreszcie poszukiwane piaszczółki damskie w różnych wersjach kolorystycznych. Spółdzielnia „Piśko” ma silnie rozwinięte chałupnictwo i współpracuje z nią około stu hafciarek, przede wszystkim z Sopotni Wielkiej i Malej oraz z Jeleśni. Były tutaj tradycje hafciarskie — synne hafty żywieckie na tiulu — podtrzymuje „Piśko” z zainteresowania pieczęlowicę, urzęda kursy: w ubiegłym roku zatrudniono 50 nowych hafciarek.

Słynne zespoły „Mazowsze”, „Śląsk”, „Krajkowiczy” tutaj właśnie zamawiają hafty do swoich strojów, odnawiając je mniej więcej co trzy lata. Oglądają te piękne produkcje żywieckich hafciarek ludzie wielu stolic świata, podziwiają nasz folklor... Zresztą nie tylko tą drogą trafiają za granicę wyroby artystyczne „Piśka”. Około 70 procent produkcji kilimów, to eksport do wielu krajów europejskich i poza europejskich. „Piśko” rozwija się w dalszym ciągu, zwiększa swoją produkcję: w roku 1968 został uruchomiony nowy zakład w Miłowcu, który zatrudnia około 60 osób. Wcale pokażna liczba jak na spółdzielnię!

Można propagować wytwory naszego przemysłu ludowego poprzez ich sprzedaż za granicą, poprzez eksport, udział w międzynarodowych wystawach — można jeszcze inaczej. Od 17 lat działa przy Spółdzielni „Piśko” zespół pieśni i tańca o tej samej nazwie jeden z wielu zespołów na rozłączonych i rozrzuconych w Żywiecczyźnie, ale jednocześnie wybijających się swoim poziomem ponad inne, osiągnęły szereg sukcesów.

Zespół „Piśko” parokrotnie był laureatem i miejsca w Tygodniu Kultury Beskidzkiej w Wiśle, w roku ubiegłym zdobył i nagrodę w Międzynarodowym Festiwalu Ziemi Górskich w Zakopanem, wielokrotnie wyjeżdżał za granicę.

Dwukrotnie, w roku 1962 i 1963 odbył wojaże artystyczne

ską” w tym roku. Oczekuje jeszcze zespół zaproszenie do Gery w NRD, występ w Wiśle i w Szczyrku, Wreszcie codzienna praca, próby... Na ogół członek zespołu jest czynny 3 lata, później odchodzi, trzeba werбовать nowych ludzi. Chłopcy idą do wojska, dziewczęta wychodzą za mąż — kiedy

zostaje połowa zespołu, lub jeszcze mniej, instruktorzy muszą się dobrze napracować nad nowicjami, żeby „Piśko” utrzymało swoją dobrą opinię, żeby nie zawiodło swoich sympatyków. Trochę się o zespół — jego kierownik i zarzem prezes spółdzielni mgr Karol Góra, a także sprawujący kierownictwo artystyczne Tadeusz Maślanka, wreszcie instruktorzy.

Możemy rozmówcy: Władysław Koźbiał i kierownik techniczny Henryk Tomaszek prezentują mi na koniec piękną świetlicę, klub, który powstaje w budynku spółdzielni — i będzie służył zespołowi jako sala prób, a jednocześnie będzie klubem pracowników i miejscem ekspozycji wytworów spółdzielni. Obaj ta nowa placówka kulturalna prosperowała również dobrze jak spółdzielnia, jak działający przy niej zespół pieśni i tańca!

Niewiele mieli czasu członkowie zespołu na zwiedzanie kraju. Czasami nawet trzy występy dziennie, męczący program.

Widzieli parę miast fińskich, krajobraz jezior, zwiedzieli fabrykę telewizorów, w której podziwiali wzorową czystość i zdyscyplinowanie załogi.

Trudniej im było się zgodzić z tym, że nawet za szklanek zwykłej, czystej wody, spotkałby się ze słynnym zarzutem sknerstwa, sobkostwa — przecież na wsi i miasteczku potrafią być i owocami nie żądając pieniędzy — tam bez gotówki nie dostanie się nic.

Nie koniec na Finlandii zagranicznych podróży „Piś-

ka” w tym roku. Oczekuje jeszcze zespół zaproszenie do Gery w NRD, występ w Wiśle i w Szczyrku, Wreszcie codzienna praca, próby... Na ogół członek zespołu jest czynny 3 lata, później odchodzi, trzeba werбовать nowych ludzi. Chłopcy idą do wojska, dziewczęta wychodzą za mąż — kiedy

zostaje połowa zespołu, lub jeszcze mniej, instruktorzy muszą się dobrze napracować nad nowicjami, żeby „Piśko” utrzymało swoją dobrą opinię, żeby nie zawiodło swoich sympatyków. Trochę się o zespół — jego kierownik i zarzem prezes spółdzielni mgr Karol Góra, a także sprawujący kierownictwo artystyczne Tadeusz Maślanka, wreszcie instruktorzy.

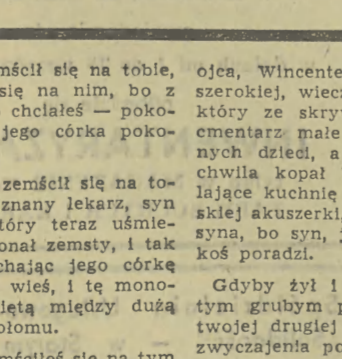
Możemy rozmówcy: Władysław Koźbiał i kierownik techniczny Henryk Tomaszek prezentują mi na koniec piękną świetlicę, klub, który powstaje w budynku spółdzielni — i będzie służył zespołowi jako sala prób, a jednocześnie będzie klubem pracowników i miejscem ekspozycji wytworów spółdzielni. Obaj ta nowa placówka kulturalna prosperowała również dobrze jak spółdzielnia, jak działający przy niej zespół pieśni i tańca!

Niewiele mieli czasu członkowie zespołu na zwiedzanie kraju. Czasami nawet trzy występy dziennie, męczący program.

Widzieli parę miast fińskich, krajobraz jezior, zwiedzieli fabrykę telewizorów, w której podziwiali wzorową czystość i zdyscyplinowanie załogi.

Trudniej im było się zgodzić z tym, że nawet za szklanek zwykłej, czystej wody, spotkałby się ze słynnym zarzutem sknerstwa, sobkostwa — przecież na wsi i miasteczku potrafią być i owocami nie żądając pieniędzy — tam bez gotówki nie dostanie się nic.

Nie koniec na Finlandii zagranicznych podróży „Piś-

W tym obrazku jest cały urok polskiej wsi. Dziewczęta w pięknych strojach ludowych (kaszubskich) — stadko gości i polskie niebo. Za takimi scenkami tęsknią miliony Polaków rozsiadanych na całym świecie. CAF — Uchymiak

o, Wincentego Topornego, chłopca o szerokiej, wiecznie nie ogolonej twarzy, który ze skrywaną dumą zanosił na ementarz małe trumny swoich żarocznych dzieci, a gdy się ty rozdział, co chwila kopał butem w drzwi rozdzielające kuchnię od łóżka i pytał się wielokrotnie akuszerki, czy już; bo on czekał na syna, bo syn, jak dorosłość, to sobie ją poraził.

Gdyby żył i teraz czekał z tobą i w tym grubym panem na wynik porodu twój drugiej żony, to mógłby z przyzwyczajenia powiedzieć: — Niechby był syn, bo syn jak dorosłość, to sobie ją poraził. — A także jego powiedzenie: — byłoby niezrozumiale dla tego grubego pana, twójego teścia, twójego „tatusia”, który na pewno by się zdziwił, że ludzie tak mówią, gdy czekają na urodzenie dziecka.

Za chwilę urodzi się wnuk niejącego już twójego ojca, tego chłopca, który nie dał się zwinąć lekarzom i namówił do życia, bo on lepiej od lekarzy wiedział, że chłop musi chodzić na dwóch nogach, i nie dał sobie uciąć tej drogi, zainstalował; bo jakby to wyglądało i jakby go patrzyli ludzie, i jakby na niego wstyd przed ludźmi i zwierzętami. I dlatego uparł się i nie dał się namówić na życie.

A teraz rodzi mu się wnuk, który jest także wnukiem tego grubego pana, twójego teścia.

Czyli jednak ty, Michał Toporny, zemdlałeś nie na tym grubym teściu, bo jego wnuk będzie równocześnie wnukiem twójego ojca i prawnikiem twójego dziadka.

Załatwiłeś sprawę rozvodu z Marią, uzyskałeś dyplom i rozpocząłeś pracę jako inżynier mechanik w zjednoczonej górniczej.

(Ciąg dalszy nastąpi)

o, Wincentego Topornego, chłopca o szerokiej, wiecznie nie ogolonej twarzy, który ze skrywaną dumą zanosił na ementarz małe trumny swoich żarocznych dzieci, a gdy się ty rozdział, co chwila kopał butem w drzwi rozdzielające kuchnię od łóżka i pytał się wielokrotnie akuszerki, czy już; bo on czekał na syna, bo syn, jak dorosłość, to sobie ją poraził.

Gdyby żył i teraz czekał z tobą i w tym grubym panem na wynik porodu twój drugiej żony, to mógłby z przyzwyczajenia powiedzieć: — Niechby był syn, bo syn jak dorosłość, to sobie ją poraził. — A także jego powiedzenie: — byłoby niezrozumiale dla tego grubego pana, twójego teścia, twójego „tatusia”, który na pewno by się zdziwił, że ludzie tak mówią, gdy czekają na urodzenie dziecka.

Za chwilę urodzi się wnuk niejącego już twójego ojca, tego chłopca, który nie dał się zwinąć lekarzom i namówił do życia, bo on lepiej od lekarzy wiedział, że chłop musi chodzić na dwóch nogach, i nie dał sobie uciąć tej drogi, zainstalował; bo jakby to wyglądało i jakby go patrzyli ludzie, i jakby na niego wstyd przed ludźmi i zwierzętami. I dlatego uparł się i nie dał się namówić na życie.

A teraz rodzi mu się wnuk, który jest także wnukiem tego grubego pana, twójego teścia.

Czyli jednak ty, Michał Toporny, zemdlałeś nie na tym grubym teściu, bo jego wnuk będzie równocześnie wnukiem twójego ojca i prawnikiem twójego dziadka.

Załatwiłeś sprawę rozvodu z Marią, uzyskałeś dyplom i rozpocząłeś pracę jako inżynier mechanik w zjednoczonej górniczej.

(Ciąg dalszy nastąpi)

dnia, kiedy zespoły ratowników Jasiaka i Czmoka po 78 godzinach podziemnych zmaganiach wyprowadzili na powierzchnię ocalonych górników. Po szczęśliwym zakończeniu tej wspaniałej akcji, przed ratownikami stanęły nowe zadania. Po kilkunastu godzinach odpoczynku znowu zjechali w dół, by utworzyć brygadom remontowym drogę w zalanych chodnikach.

Zabezpieczali stropy, drążyli przekopy, utwardzali grunt, wypompowywali wodę. Ciągłe w napięciu, bo na każdym kroku cicha, niebezpieczeństwo — nie mniej groźne jak poprzednio. Sukces ratowników z Zawadzkiego jest okazją do przypom-

Inż. Kazek przy pulpicie dyspozycyjnym. CAF — Seko

Zwróciliśmy się do fow. Anny Kozłowskiej z Krakowskiej Filharmonii, która wespół z dyrygentem Regardem Czajkowskim sprawuje kierownictwo artystyczne nad tegorocznym Festiwalu Arli i Pieśni w Krynicy, z prośbą o rozmowę. Oto jej treść.

— Co możecie powiedzieć o poprzednich festiwalach, ich poziomie, wykonawcach?

— Historia Festiwalu Krynickiego jest krótka. Liczy bowiem dopiero trzech rok. Jak cenną inicjatywą było zapoczątkowanie tego typu imprezy, świadczą o tym fakty: wzrost jej popularności, rozstrzaślenie się z roku na rok. Podczas gdy w pierwszym festiwalu — obejmującym tylko dwa koncerty — brali udział wyłącznie artyści zawodowi, do drugiego zaproszono również absolwentów wyższych szkół muzycznych. Poziom artystyczny tych dwu festiwali, z racji udziału w nich najwybitniejszych artystów naszych scen operowych — był wysoki.

— Jakie są nowe elementy tegorocznego Festiwalu Krynickiego?

— Tegoroczny Festiwal Krynicki odbędzie się w dniach od 5 do 7 września, poszerzy się o dodatkowy koncert, którego wykonawcami będą śpiewacy-amatorzy, zwycięzcy ogólnopolskich eliminacji, do których kandydatury zgłoszy wojewódzkie domy kultury — odpowiada tow. Kozłowska. — Nagrodą dla zdobywców największej ilości punktów będzie występ z orkiestrą w Krynicy, podczas Festiwalu. W ten sposób impreza nasza stwarza wielką szansę dla młodych, nieznanych śpiewa-

W Krynicy — piękne arie i pieśni

miała zarówno rozgłos, jak i prezentowała odpowiednio wysoki poziom.

— Jakże korzyści natury społecznej przynosi Festiwal w ogóle, a tegoroczny Festiwal w szczególności? — Oto nasze następane pytania.

— Organizację Festiwalu Arli i Pieśni w Krynicy niesiemy wopoczywającym i łączącym się ludziami pracy się do sztuki w jej formie najbardziej komunikatywnej, chcemy zainteresować ludzi muzyką, rozlegając się z muzyką koncertową krynickiego wojewódzkie domy kultury — odpowiada tow. Kozłowska. — Nagrodą dla zdobywców największej ilości punktów będzie występ z orkiestrą w Krynicy, podczas Festiwalu. W ten sposób impreza nasza stwarza wielką szansę dla młodych, nieznanych śpiewa-

sopranistki Teatru Wielkiego w Warszawie, laureatki nagrody Międzynarodowego Konkursu Śpiewu w Monachium, Krystyny Szczepańskiej — znakomitej solistki Teatru Wielkiego w Warszawie, Romana Węgrzyna — tenora tegoż Teatru i Włodzimierza Denysenki (bas), który ma na swoim koncie szereg znakomych ról w teatrach operowych krajowych i zagranicznych.

— Czy przewidujecie w przyszłości wprowadzenie jakichś zmian w samym Festiwalu?

— Festiwal Krynicki, który ostatnie przysięgł nazwę Festiwalu Arli i Pieśni, na pewno w przyszłości wyjdzie poza ramy nakreślone w bieżącym roku i stanie się festiwalem międzynarodowym. Obok koncertów festiwalowych, połączonych z konkursami, gdzie funkcję jury spełniać będzie publiczność, wprowadzi się szereg imprez towarzyszących: recitale kameralne wokalistów, spotkania z artystami. Wierzę, że plany te, które są wyrazem zapotrzebowania społecznego, urzeczywistnią się, ponieważ atmosfera, jaka wytworzyła się wokół krynickiej imprezy, jest bardzo ciepła. Wszyscy jesteśmy serdecznie zaangażowani w jej organizację. Oczywiście należy podkreślić, że Festiwal będzie mógł spełnić całkowicie swoje zadanie społeczne wtedy, gdy bez względu na pogodę wyjdzie za sal na wolne powietrze. Można się to stanie dopiero wtedy, gdy w Krynicy zostanie zbudowany odpowiedni obiekt — estrada kryta odpowiednim „stropem namiotowym”.

Rozmawiał: OLGIERD JĘDRZEJCZYK

JULIAN KAWALEC
TANECZACY JASTRZĄB

Poróż chyba wnet się szcześnie, a może już się zaczął, bo usłyszałeś cichy jęk twojej żony Wiesławy i jakieś szybkie poruszenia za białymi drzwiami; ale później znów się tam uciszyło i w dalszym ciągu musiałeś cierpliwie czekać. Wiele się musiało stać, jeśli człowiek, z którym teraz siedzisz w pokoju, jest twym teściem, do którego według przyjętych tu zwyczajów powinienes mówić — „tatusiu”!

Chyba jednak on zemdlił się na tobie, a może ty zemdliłeś się na nim, bo z jego córka zrobiłeś, co chciałeś — pokochałeś jego córkę, a jego córka pokochała ciebie.

Chyba jednak on zemdlił się na tobie, może jednak ten znany lekarz, syn właściciela fabryki, który teraz uśmiecha się do ciebie, dokonał zemsty, i tak się złożyło, że ty kochając jego córkę zmiłnawidziłeś Marię i wiesz, i tę monotonną dolinę rozciągniętą między dużą rzeką a górą kamieniołomu.

Ale może jednak on zemdlił się na tobie, bo przecież zna się twoje życie, Michał Toporny, i wiadomo, jak one jest potoczny, i wiadomo, że jego córka, a twoja druga żona, Wiesława, poruciła cię, bo przestała być dla niej interesująca zabawką i znudził się jej, a nawet zaczęła ją raz i ten silny, przystojny, dla niej egzotyczny chłop, ten przybył z monotonnej doliny rozciągającej się między dużą rzeką a górą kamieniołomu, ten człowiek, u którego elegancki strój i wygłansowane buty nie zdolały przykryć pletną przybyłdy.

Ale może jednak on zemdlił się na tobie, bo przecież zna się twoje życie, Michał Toporny, i wiadomo, jak one jest potoczny, i wiadomo, że jego córka, a twoja druga żona, Wiesława, poruciła cię, bo przestała być dla niej interesująca zabawką i znudził się jej, a nawet zaczęła ją raz i ten silny, przystojny, dla niej egzotyczny chłop, ten przybył z monotonnej doliny rozciągającej się między dużą rzeką a górą kamieniołomu, ten człowiek, u którego elegancki strój i wygłansowane buty nie zdolały przykryć pletną przybyłdy.

